

6

Dile Gelmek

1. Dil ve İletişim

1 Tamamlayalım

1. Ödevlerini bitir *diğine göre* artık bilgisayarını açabilirsin.
2. Gör _____ yaptığın diyet işe yararmış, epey kilo vermişsin.
3. Duy _____ ben buralarda değilken şirkette bir sürü değişiklik olmuş.
4. Hatırla _____ sen üniversitedeyken bir akrabanın evinde kalıyordun, değil mi?
5. Elinden bırak _____ kitap çok sürükleyici.
6. Anla _____ hiçbiriniz sınava yeterince hazırlanmamışsınız, o zaman sınavı erteleyelim.
7. Balığın de _____ bu balığın buğulamasını değil, kızartmasını yapmak lazımmış.
8. Kız arkadaşını yakında ailesiyle tanıştır _____ onunla ciddi bir ilişki düşünüyor.
9. Çalıştıktan sonra aklımda kal _____ bir şeyler yazdım, herhalde kötü bir not almam.
10. Bu kitapta söylen _____ savaşın nedeni toprak değil, ticari anlaşmazlıkmış.
11. Kullandığınız ilaçlar sizde bir yan etki yap _____ bu tedaviye devam edebilirsiniz.
12. Araştırmam süresince gözlemler _____ kız çocuklar renkli oyuncaklarla daha çok ilgileniyor.

2 Yanlışı çizelim

1. Senin beni tanıdığın *kadar/kadanyla* ben de seni tanıyorum.
2. Gördüğüm *kadar/kadanyla* konukların çoğu gelmiş, yemek servisine başlanabilir.
3. Köye yirmi yıldır gitmiyorum, umarım hala benim hatırladığım *kadar/kadanyla* yeşildir.
4. Anladığım *kadar/kadanyla* siz daha spor bir saat model arıyorsunuz.
5. Konuşmayı bildiğin *kadar/kadanyla* dinlemeyi de bil!
6. Burcu bu fotoğrafta görüldüğü *kadar/kadanyla* kilolu değildir aslında.
7. Hatırladığım *kadar/kadanyla* siz daha önce de bize iş başvurusunda bulunmuşunuz, öyle değil mi?
8. Bildiğim *kadar/kadanyla* 137 numaralı otobüs oradan geçiyor.
9. Can tam bir kitap kurdudur, kimse onun okuduğu *kadar/kadanyla* kitap okuyamaz.
10. Hamur işlerinden, yemekten anladığım *kadar/kadanyla* anlamam.

3 Dinleyelim, işaretleyelim

Çocukların Dil Gelişimi

Metinde değinilmemiştir:

- Dilin bilgi aktarım aracı olduğuna
- Dilin toplumların oluşmasındaki katkısına
- Dil ediniminin ne kadar sürede tamamlandığına
- Çocuğun sözcük dağarcığını geliştirmeye yönelik oyunlara
- Çocuğun konuşmayı bir iletişim yolu olarak kullanması için yapılması gerekenlere
- Çocuğun ilk sekiz yılının dil gelişimi açısından önem taşımasının nedenine

Doğru Yanlış

1. İnsanlar dil edinmeye yarayan, doğuştan gelen bir yetiye sahiptir.
2. Tüm çocuklar gramer kurallarını aynı sırayla öğrenirler.
3. Sosyal ilişkiler kuran çocuklar dili daha kısa sürede edinebilmektedir.
4. Çocukla kurulan iletişimde onun uydurduğu sözcükler tercih edilmelidir.
5. Çocuğun isteğini işaretle anlatma davranışı da ebeveyn tarafından ödüllendirilmelidir.

Hangileri çocuğun dil gelişimini destekler?

- Bebeğin çıkardığı sesleri taklit ederek onunla iletişim kurmak.
- Çocuğa anlık durum ve olaylarla ilgili açıklama yapmak.
- Çocukla konuşurken uzun ve kompleks cümleler kullanmamak.
- Çocuğun söyleyemediği sözcükleri basit bir dille kendisine açıklamak.
- Çocuğa kendi sözcüklerini uydurması için destek olmak.

4 Adlaştırarak yeniden yazalım

1. Manav: Sebzeler yeni geldi, hepsi çok taze.
Manav müşteriye sebzelerin yeni geldiğini, hepsinin çok taze olduğunu söyledi.
2. Eczacı: Grip aşısını sonbaharda yapıyoruz.
3. Abla: İstersen ödevlerine yardım edebilirim.
4. Eş: Hayatım, bu akşam yemeği dışarıda yiyelim.
5. Bankacı: Şu formu doldurur musunuz, lütfen.
6. Doktor: Bu diyeti düzenli uygulamalısınız
7. Spiker: Şimdi bir son dakika haberi veriyoruz.
8. Şair: Şiirlerimi gençler de okusun.
9. Sekreter: Aa! Bu evrakı müdüre imzalatacaktım!
10. Komşu: Duyduğuma göre Ayşe Hanım yakında boşanmış.

5 Adlaştırarak yeniden soralım

1. Garson: Yemeğin ardından tatlı da almak ister misiniz?
2. Turist: Yakınlarda bir internet kafe var mı?
3. Öğrenci: Hocam, geziye biz de katılabilir miyiz?
4. Baba: Sınavda kopya çektiğin doğru mu?
5. Gazeteci: Efendim, hakkınızda çıkan yolsuzluk iddialarına bir cevap verecek misiniz?
6. Satıcı: Gömleği hediye paketi yapayım mı?
7. Çocuk: Arkadaşım ile sinemaya gidebilir miyim?
8. Sekreter: Ali Bey arabayı getirsin mi efendim?
9. Doktor: hastanın tansiyonu ölçüldü mü?
10. Kapıcı: Kapının önündeki kutular atılacak mı?

6 Tümce kuralım

1. bulunmak / antioksidan / yüksek / araştırmacı / göre / belirtmek / oran / sebze
2. sanmak / biz / konser / dün / geçmek / kadar / eğlenceli / ne yazık ki
3. sorun / varken / kavga / çözmek / niye / konuşmak / etmek
4. ta ki / apartman / oynamak / çocukken / arsa / bir / mahalle / kadar / boş / yapılmak / ora / bir / biz
5. bilmek / boyunca / belediye / olmak / ücretsiz / bayram / kadarıyla / otobüs / ben
6. bayılmak / hastane / gibi / ben / olmak / öğrenmek / kaldırılmak / kardeş / korku

Doğrucu Beden Dili

ğuyla ilgili mesajlar veriyordur.

Beden dilinin önemini ve gücünü bilen kurumlar, üniversiteler, politikacılar, emniyet teşkilatı beden dili eğitimleri almaktalar ya da organize etmekte. İlk izlenimin, ilk imajın 30 saniyede oluşacağını bilen bir kimse iş görüşmelerinde bu süreyi başarıyla kullanıp görüşmenin ilerle-

“Ona kanım kaynamadı.”, “Görüşmemizin daha ilk dakikasında ona notunu verdim.”, “Onda beni iten bir şeyler var.”, “Adamı pek gözüm tutmadı.”, “Yıllardır sizi tanıyor gibiyim.”

Bu sözleri mutlaka duymuşsunuzdur. Eğer karşınızdaki kişiyle hiç konuşmadan beyninizde böyle düşünceler oluşuyorsa bunun nedeni o kişinin size beden diliyle anlattıklarıdır.

1960 'lı yıllarda Prof. Dr. Albert Mehrabian yaptığı ve ileriki yıllarda da iletişim uzmanlarınca desteklenen bir veri de şu anlatılıyor: İnsanlar ne söylediğinizden çok onu beden diliniz ile nasıl söylediğinize, ne kadar doğruladığınıza bakıyorlar.

Sözcüklerin beden ile paralel olması durumunda siz, iletişimi güçlü, anlaşılabilir, duygularını her yönden verebilen bir insan olarak algılanırken, arada uyumsuzluk olduğu takdirde güvenilmez, itibar edilmez bir kişi olarak algılanıyorsunuz.

İnsan vücudu müthiş bir biyolojik mühendislik örneği. Saçlarımızdan ayak parmaklarımıza kadar mesajlarla doluyuzdur. Her kare neredeyse bir mesaj verir. Saçlarını omuzdan geriye atarak size bakan bir bayan çapkinca mesaj verirken, parmaklarıyla kafanın yanlarını veya arkasını kaşıyan kişi dalgın oldu-

ğuşinde daha rahat olmaktadır.

Beden dilinin ve dil dışı mesajların tümünün karşı cins ve farklı kültürlerde farklı yansımaları olacağını bilen bir kimse davranışları o kıstaslarda değerlendirir. Kolejli bayanların kitap taşırken kitaplarını göğüs bölgesinde iki avucuyla çarpaz şekilde tutarak taşımaları normal bir davranışken, bunu bir erkeğin yapması durumunda verilen mesaj farklı olacaktır.

Avrupa, Amerika ve Türkiye’de çocukları severken başını okşamak normal bir davranışken bunun Sri Lanka, Hindistan gibi ülkelerde yapılması **kiyametın kopmasına neden olur**. Çünkü ruhun başta olduğuna inanılan bir kültürde bu yasak ve yanlış bir davranıştır. Türkiye’de bacak bacak üzerine atma normalken bir çok Arap kültüründe bu karşısındaki kişiye hakarettir.

İster beden dili olsun, ister konuşmak olsun her şey, daha anlaşılır olmaya, daha çok bir birimizi, kendimizi tanımaya yönelik iletişim şekilleridir. Keşfetmek bir serüvendir ve beden dili de bu serüvenin önemli, keyifli bölümüdür.

"Kanı kaynamak" _____ demektir.

- hemen harekete geçmek istemek
 hemen sevgi duymak
 heyecan duymak
 aşık olmak

"Gözü tutmak" _____ demektir.

- hatırlamak tanımak
 beğenmek istemek

"Kıyamet kopmak" _____ demektir.

- büyük bir gürültüye neden olmak
 çok sinirlenilmesine neden olmak
 mutlu olmasını sağlamak
 kavgaya yol açmak

	Doğru	Yanlış
1. Kişinin jestleri, mimikleri ve sözleri uyumlu olmalı.	☐	☐
2. İletişimde yalnızca beden dilimizi kullanarak etkili olabiliriz.	☐	☐
3. Sözler kendimizi ifade etmeye yetmediğinde beden dilimizle destekleyebiliriz.	☐	☐
4. Sözsüz iletişim biçimleri toplumdan topluma çeşitlilik gösterebilir.	☐	☐
5. Birini gördükten 30 saniye sonra genel bir fikir oluşturmuş oluruz.	☐	☐
6. Bir şeyi söyleme biçimimiz, söylediğimiz şeyden daha önemlidir.	☐	☐

	Var	Yok
1. Dil dışı iletişim biçimlerinden örnekler	☐	☐
2. Sözleri etkili kullanmanın iletişimde bize sağladıkları	☐	☐
3. Etkili iletişimle ilgili yapılan araştırmaların sonuçları	☐	☐
4. İletişimin amacı	☐	☐
5. Etkili bir anlatım için gerekli olan bedensel hareket örnekleri	☐	☐
6. Beden dilinin cinsiyete bağlı olarak farklılaşmasının örneği	☐	☐

8 Tamamlayalım

- Havanın yarın da yağışlı ol *ması durumunda* gezimiz bir sonraki haftaya ertelenecektir.
- Yarışmacılardan birinin her hangi bir sorun yaşa _____ yedek listenin ilk sırasındaki aday yarışmaya alınacaktır.
- Vakfımız yönetmeliğine göre bir üyenin üst üste üç toplantıya katıl _____ üyeliği iptal edilir.
- Diyetisyeninizin reçetesini harfiyen uygula _____ bir ay sonra 5 kilo vermiş olacaksınız.
- Yolculukta yemek için iyi bir restoran bul _____ atıştırmamız için sandviç hazırladım.

9 Yeniden yazalım

- İşler böyle kötü giderse birkaç çalışanımızı işten çıkarmak zorunda kalacağız.
İşlerin böyle kötü gitmesi durumunda bir kaç _____ çalışanımızı işten çıkarmak zorunda kalacağız _____
- Şikayetleriniz bu ilaçlarla ortadan kalkmazsa küçük bir operasyona ihtiyaç duyabilirsiniz.
 _____
 _____
- Küresel ısınmanın olumsuz etkilerini engellemek için herkes üstüne düşeni yapmazsa büyük sorunlar yaşamak kaçınılmaz görünüyor.
 _____
 _____
- Bu yemeği pişirmeyi ilk kez denedim. Beğenmezsen çekinmeden söyleyebilirsin.
 _____
 _____
- Üzülerek söylüyorum ki bir ay içinde borcunuzu ödeyemezseniz sizi dava etmek zorunda kalacağız.
 _____
 _____

10 Tamamlayalım

affedecek değilim • verecek değilsin • hiç değilse • unutmuş değilim • sevmiyor değiliz • bile • küsecek değilsiniz
olmuş değil • değil • hoşlanıyor değilim • işten bile değil • değil mi ki • heyecanlanmıyor değil • donacak değiliz
işten bile değil • gelmiş değilim • hiç değilse • istemiyor değilim • ağlayacak değilim • oturacak değiliz
anlamış değilim • değil • bile

1. Güldüğüme bakma ,yaptıklarından sonra seni affedecek değilim .
2. Ne olmuş dışarısoğuksa, _____ ya, üşürüz diye bütün gün evde _____ herhalde.
3. Ne yalan söyleyeyim, onun beni aramasını _____ ama ona belli etmemeye çalışıyorum.
4. Senin gibi iyi bir aşçı için sahanda yumurta kırmak _____ .
5. Hala senin bu kadar parayla nasıl geçindiğini _____ .
6. Üniversite sınavını kazanamadım diye oturup _____ , bu sene daha çok çalışıp iyi bir bölüm kazanacağım.
7. Bugün çok hastayım _____ işe gitmek, banyoya _____ gidecek halim yok.
8. İşten yorgun geldiğinin farkındayım ama _____ yemekten sonra tabaklarınızı kaldırarak bana yardımcı olabilirsiniz.
9. Sanem yarın vereceği konser için _____ bence ama duygularını göstermemeye çalışıyor.
10. Bu kadar zamandır çalışmamıza rağmen hala istediğim düzeye _____ .
11. Niye ona güvenelim ki, _____ parayı en yakın arkadaşına tercih etti, bize hiç acımaz.
12. Bunca yıllık arkadaşsınız,küçük bir anlaşmazlık yüzünden birbirinize _____ herhalde.
13. Bence hakim hala sanığın suçsuz olduğuna ikna _____ .Bu nedenle duruşmayı iki hafta sonraya erteledi.
14. Sizinle vakit geçirmeyi _____ ama bazen baş başa kalmak istiyoruz.
15. _____ bu fabrikanın müdürü, devlet başkanı _____ olsan babamın gözüne giremezsin artık.
16. Onun gibi akıllı bir insanın bu kadar kolay bir sınavda başarılı olması _____ .
17. Şehir turu yapamadınız ama hala vaktiniz varken _____ etrafta küçük bir yürüyüş yapsaydınız.
18. Aslında onlarla aynı ortamda bulunmaktan _____ ama tatsızlık çıkmasın diye sesimi çıkarmıyorum.
19. Bu kazağa o kadar para _____ herhalde. Biraz daha sabredip ucuzluğa girmesini bekle.
20. Sizi arayıp sormasam da birlikte geçirdiğimiz günleri _____ .

11 Tümce oluşturalım

1. istiyorsunuz / okuyacak / çekmeyen / diye / değilim / siz / ilgimi / bir / bölümde
_____
2. değilim / neye / yaşamamıza / beraber / kızıp / on / rağmen / yıldır / hala / neye / anlamış / kızmadığını
_____
3. sürprizlerini / anlamıyor / onların / bozmamak / günlerde / benden / bir şeyler / için / çıkarmıyorum / sakladıklarını / değilim / ama / sesimi / son
_____
4. bir / zeki / geçmesi / senin / bile / insanın / bu / kadar / çok / gibi / sonra / sınavdan / değil / çalıştıktan / işten
_____
5. kutlamasına / katılamayacak / karşılaşacağız / yılbaşı / sevmediğimiz / değiliz / kişilerle / diye / şirketin
_____
6. kadar / değiliz / filmi / için / kalacak / sonuna / izlemek / uykusuz
_____

12 Eşleyelim

1. Biz de işyerinde bazı fikir çatışmaları yaşamıyor değiliz,	☐ bu güzel havada dışarı çıkmak yerine sizinle eve kapanacak değilim.
2. Birkaç ay zarar ettiğim için	☐ ne anlatmaya çalıştığımı anlamış değilim.
3. İlk denemende başarısız oldun diye	☒ ama profesyonelce davranıp sonunda anlaşmaya varıyoruz.
4. Niye bana evde kalmam için ısrar ediyorsunuz ki,	☐ seni hapse atacak değıllerdir.
5. Biraz daha sabırlı olmayı deneyin,	☐ çünkü herkes kadar senin de gerçekleri bilmeye hakkın olduğunu düşünüyorum.
6. Derste hiçbir şey anlamıyor değilim,	☐ bütün hayatını işine adayacak değilsin.
7. Haydi biz de buradan kurtulmak için bir şeyler yapalım,	☐ daha bir gram verebilmiş değilsiniz.
8. Haydi cimrilik yapma da bir taksiye binelim,	☐ hayata küsecek değilim.
9. Sana yalan söyleyecek değilim,	☐ elimiz kolumuz bağlı oturacak değiliz.
10. Sırf kırmızı ışıkta geçtiğin için	☐ hemen senden ayrılacak değil herhalde
11. Ufak bir tartışma yaşadığınız için	☐ ama eve gidince öğrendiğim her şeyi birbirine karıştırıyorum.
12. Biraz gezip eğlenmek senin de hakkın,	☐ bu soğuk havada dakikalarca otobüs bekleyecek değiliz
13. Beni üzen şeyler yaşadım diye	☐ dükkânımı kapatacak değilim.
14. Sabahtan beri konuşuyorsun ama	☐ hemen pes edecek değilsin herhalde.
15. İki haftadır rejim yapıyorsunuz ama	

13 Yerleştirelim

veremeyecek • verebilmiş • verecek • ediyor • etmiş • edecek • yapmıyor • yapabilmiş • yapmayacak • anlamıyor
anlamış • anlayacak • olmuyor • olmuş • olacak • konuşmuş • konuşmuyor • konuşacak

- Bütün gardırobumu boşalttım ama akşamki davette hangi elbiseyi giyeceğime karar _____ değilim.
- Bu elbiseyi çok beğendim diye maaşımın yarısını _____ değilim.
- Hadi biraz daha düşün bu kadar kolay bir soruya cevap _____ değilsin.
- Düşünüyorum ama teklifini henüz kabul _____ değilim.
- Bizi çok kızdırıyorsunuz ama, sizinle kavga _____ değiliz.
- Küçük şeyleri sorun _____ değilim ama bazen hayat bana çok ağır geliyor.
- Ailem istemediği için çok sevdiğim mesleğimi _____ değilim.
- Deminden beri oyalanıyorsunuz ,daha tek bir soru bile _____ değilsiniz.
- Formumuza dikkat ediyoruz diye hafta sonları kaçamak _____ değiliz. Pazar günleri kahvaltılarında istediğimiz her şeyi yiyoruz.
- Senin telaşlanmanı _____ değilim ama yine de ben olsam bu durumda daha sakin davranırdım.
- İngilizce bilmemize rağmen konuşmacının telaffuzu o kadar değişik ki bir kelimesini bile _____ değiliz.
- Sadece bir ay Türkçe kursuna devam edip sokaktaki bütün konuşmaları _____ değilsin.
- Bir kadeh şarap içmekle sarhoş _____ değilsiniz.
- Sabahtan beri beni suçsuz olduğuna inandırmaya çalışmasına rağmen hala ikna _____ değilim.
- Onun topluluk içinde bağırarak konuşmasına sinir _____ değiliz, ama kırılmasın diye bir şey söylemiyoruz.
- Selen'le hiç _____ değiliz ama eski samimiyetimiz yok.
- Bu kadar önemli bir meseleyi ayak üstü _____ değilim.
- Tartışıkları gündün beri tek kelime _____ değıller.